

29.05.2017

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Lausuntopyyntönne 4.5.2017, diaarinumerolla OKM/4/040/2017

Lausunto ammatillisen toisen asteen tutkintojen parempaa hyödyntämistä korkeakoulujen valintamenettelyissä pohtineen työryhmän raportista

Opetus- ja kulttuuriministeriö on pyytänyt lausuntoa ammatillisen toisen asteen tutkintojen parempaa hyödyntämistä korkeakoulujen valintamenettelyissä pohtineen työryhmän raportista. Lausunnonantajia on pyydetty ottamaan kantaa työryhmän 12 toimenpide-ehdotukseen annetulla skaalalla. Tässä lausunnossa on käyty läpi toimenpide-ehdotukset pyydetyllä jaotelmalla.

Työryhmän ehdotus 1

Korkeakoulut valitsevat toisen asteen ammatillisen perustutkinnon suorittaneita koulutukseen myös pelkkään todistukseen perustuvalla todistusvalinnalla.

Erityisesti todistusvalintaa tulee kehittää ammatillisen tutkinnon suorittaneiden valitsemisessa soveltuvan alan korkeakoulutukseen. Tällöin todistusvalinnassa painotetaan todistuksella osoitettua ammatillista osaamista. Pisteitä tulee antaa sekä ammatillisista että yhteisistä tutkinnon osista. Todistuksiin perustuen voidaan valita myös muiden alojen ammatillisia tutkintoja suorittaneita.

VM:n kanta: kannatetaan.

Työryhmän ehdotus 2

Korkeakoulut suunnittelevat eri valintatavoilla (todistusvalinta, yhteispistevalinta, pääsykoevalinta¹²) valittavien määrät tarkoituksenmukaisesti siten, ettei erillisiä kiintiöitä ammatillisen tutkinnon suorittaneille tarvita. Yhteispistevalintaa tulee käyttää mahdollisimman vähän. Mikäli korkeakoulu käyttää hakukohteessa yhteispistevalintaa, joissa osa pisteistä annetaan todistuksen perusteella ja osa valintakokeen perusteella, myös ammatillisen perustutkinnon suorittaneiden tulee saada todistuksestaan lähtöpisteitä. Pisteitä tulee antaa sekä ammatillisista että yhteisistä tutkinnon osista.

VM:n kanta: kannatetaan.

Työryhmän ehdotus 3

Opetus- ja kulttuuriministeriö muuttaa ammatillisten perustutkintojen arviointiasteikon 5-portaiseksi (1–5). Lisäksi todistuksiin merkitään kaikkien asteikolla 1–5 arvioitujen tutkinnon osien tai yhteisten tutkinnon osien osa-alueiden arvosanojen keskiarvo. Opetus- ja kulttuuriministeriö valmistelee valtioneuvoston asetuksen muutoksen asiasta ammatillisen koulutuksen reformin aikataulussa 1.1.2018

VM:n kanta: ei oteta kantaa.

Työryhmän ehdotus 4

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus KARVI toteuttaa vuonna 2022 kansallisen arvioinnin ammatillisen koulutuksen oppimistuloksista ja niiden suhteesta opiskelijoille annettuihin arvosanoihin.

VM:n kanta: ei oteta kantaa.

Työryhmän ehdotus 5

Todistusvalinnan lisäksi hakijoille tulee olla väylä, jossa osaamisen ja kyvykkyytensä pääsee näyttämään. Korkeakoulujen tulee kehittää yhä yhteisempiä, useilla aloilla käytettäviä valintakokeita, joissa mitataan osaamista, valmiuksia ja kyvykkyyttä korkeakouluopintoihin, mutta ei itse korkeakouluopintojen sisältöjä. Valintakokeiden tulee huomioida sekä ammatillisesta koulutuksesta että lukiokoulutuksesta tulevien osaaminen. Tämä edistää myös ammatti- ja erikoisammattitutkinnon suorittaneiden pääsyä korkeakoulutukseen.

VM:n kanta: kannatetaan.

Työryhmän ehdotus 6

Ammatillisen koulutuksen tutkintotodistusten arvosanat saadaan valinnoissa käytettäväksi sähköisesti KOSKI-palvelusta vuoden 2018 alusta lähtien. Vanhojen todistusten käsittelyn helpottamiseksi Opetushallitus ja korkeakoulut valmistelevat yhdessä ohjeet ja suositukset vuonna 1999 voimaan tulleen lainsäädännön mukaisesti ja tämän jälkeen suoritettujen ammatillisten perustutkintojen arvosanojen vertailusta sekä todistusten ja niiden liitteiden tulkinasta. Opetushallitus tarjoaa korkeakouluille tarvittaessa apua näiden tutkintotodistusten tulkitsemisessä. Opetus- ja kulttuuriministeriö tukee edellä mainittua työtä taloudellisesti.

VM:n kanta: ei oteta kantaa.

Työryhmän ehdotus 7

Korkeakoulut muuttavat valintaperusteiden päivitysrytmiä siten, että erityisesti todistusten hyödyntämisen osalta valintaperusteet ovat nykyistä pysyvämpiä. Sekä ammatillisessa koulutuksessa että lukioissa opiskelevien tulee voida tietää opintojensa alkuvaiheessa, ennen ratkaisevien valintojen tekemistä, millaisilla perusteilla korkeakouluihin valitaan opiskelijoita. Entistä yhtenäisemmät valintaperustesuositukset sekä ammattikorkeakouluissa että yliopistoissa selkeyttäisivät koulutukseen hakeutumista ja lisäisivät kustannustehokkuutta.

VM:n kanta: kannatetaan.

Työryhmän ehdotus 8

Toisen asteen oppilaitokset ja korkeakoulut lisäävät laaja-alaista yhteistyötä ja kehittävät yhteistyöratkaisuja korkeakoulutukseen pääsyn nopeuttamiseksi ja opintojen sujuvoittamiseksi. Työryhmä haastaa myös yliopistot kehittämään yhteistyötä ammatillisen koulutuksen järjestäjien kanssa.

VM:n kanta: ei oteta kantaa.

Työryhmän ehdotus 9

Korkeakoulut varmistavat yhdenvertaisen opiskelijavalinnan toteutumisen myös toisen asteen ja korkeakoulujen yhteistyömalleissa. Meneillään olevissa ESR-rahoitteisissa hankkeissa ja korkeakoulutuksen kehittämisen kärkihankerahoitusta saaneissa opiskelijavalintojen kehittämishankkeissa tulee vuoden 2018 aikana kehittää systemaattisia ja valtakunnallisia malleja, joissa suoritettujen korkeakouluopintojen perusteella voi hakeutua ja päästä eri korkeakouluihin opiskelemaan.

VM:n kanta: kannatetaan.

Työryhmän ehdotus 10

Korkeakoulut voivat hyödyntää kansallisia ja kansainvälisiä ammattitaitokilpailuja valinnoissa vastaavasti kuin hyödynnetään esimerkiksi Viksu-tiedekilpailua ja Talousguru -kilpailua.

VM:n kanta: kannatetaan.

Työryhmän ehdotus 11

Korkeakoulut rakentavat monipuolisia henkilökohtaistettuja opintopolkuja ottaen huomioon opiskelijan aikaisemman osaamisen. Opintojen ohjaus ja henkilökohtaistaminen tehdään pohjakoulutuksen ja muun, esimerkiksi työelämässä hankitun osaamisen perusteella opintojen alkuvaiheessa.

VM:n kanta: ei oteta kantaa.

Työryhmän ehdotus 12

Opetus- ja kulttuuriministeriö seuraa edellä olevien ehdotusten toteutumista säännöllisesti. Lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriö laatii esityksen opiskelijavalintojen kehittämistä koskeksi tutkimussuunnitelmaksi. Kansallinen koulutuksen arviointikeskus toteuttaa vuonna 2020 seuranta-arvioinnin Liikettä niveliin –arvioinnille (KARVI 2016) ja ottaa siinä huomioon myös yliopistojen ja toisen asteen oppilaitosten yhteistyön.

VM:n kanta: ei oteta kantaa.

Lausunto toimitetaan OKM:n käyttöön myös pyydetyllä tavalla webropol-lomakkeella.

Valtiosihteerin kansliapäällikkönä poissa ollessa
Alivaltiosihteeri

Tuomas Saarenheimo

Neuvotteleva virkamies

Joanna Autiovuori

Jakelu

OKM kirjaamo